

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Schiffer András ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, ... vezető jogtanácsos által képviselt Országos Atomenergia Hivatal Nukleáris Biztonsági Igazgatósága (címe) alperes ellen, közérdekű adat kiadása iránt indított perében, mely perbe az alperes pernyertessége érdekében ... vezető jogtanácsos által képviselt alperesi beavatkozó (alperesi beavatkozó címe) beavatkozott, a Fővárosi Bíróság 2008. október 14. napján meghozott, 22.P.23.911/2008/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 6., a beavatkozó részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.000 (Tizenkettőezer) forint fellebbezési költséget.

A le nem rótt 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket az eljárás illetékmentessége folytán a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes 2008. május 27-én azzal a kérelemmel fordult az alpereshez, hogy közérdekű adatként adja ki részére a RE-4056. számú határozatában a Alperesi beavatkozó számára előírt és általa elkészített, az alpereshez benyújtott dokumentumot, amely a sérült fűtőelemeket tartalmazó tokok hosszú távú tárolásának, kezelésének megvalósítását szolgáló elemzésekről és értékeléséről készült.

Az alperes 2008. június 16-án akként adta ki a dokumentumot, hogy annak egy részét a dokumentumból törölte az Avtv. 20. § (4) bekezdésére hivatkozással,

miszerint ezek a részek a Alperesi beavatkozó üzleti titkait képezik, olyan know-how-ra vonatkoznak, amelyek nyilvánosságra hozatala a zrt. érdekeit veszélyezteti.

A felperes 2008. július 17-én benyújtott keresetében a dokumentum teljes terjedelmében történő kiadására kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint az alperes hivatkozása nem felel meg a Ptk. 81. § (3) bekezdésében foglaltaknak, figyelemmel az Avtv. 21. § (2) bekezdésére. A kért dokumentum környezeti információ, amelynek megismerését nem lehet üzleti titokra hivatkozással megtagadni.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kiadni kért dokumentum vonatkozásában a beavatkozó a titokgazda, az ő utasításától nem térhet el. Kifejtette, hogy a dokumentum nem tartalmaz környezeti információt, zárt tárgyalás elrendelése esetére pedig felajánlotta a dokumentum becsatolását.

Az alperes pernyertessége érdekében a perbe beavatkozott a Alperesi beavatkozó, aki szintén a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek az RE-4056. számú határozatában a Alperesi beavatkozó számára előírt és a beavatkozó által elkészített, majd az alpereshez benyújtott dokumentum másolatát a sérült fűtőelemeket tartalmazó tokok hosszú távú tárolásának, kezelésének a megvalósítását szolgáló elemzésről és értékelésről, teljes terjedelemben. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 10.000 forint + áfa, összesen 12.000 forint ügyvédi munkadíjat.

Az ítélet indokolásában rámutatott, hogy a kért adat közérdekű adat, figyelemmel arra, hogy az alperes nem vitásan közfeladatot ellátó szerv, ezen belül hatósági jogosítványokat is gyakorol. Utalt az Avtv. 2. § 4., 8. és 9. pontjában foglaltakra, amelyek alapján megállapítható, hogy a perbeli dokumentum megfelel a közérdekű adat fogalmának, ezért rá nézve az Avtv. rendelkezései irányadók. Kifejtette, hogy a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvtv.) 12. § (1) és (2) bekezdéséből következően a környezeti adat egyben közérdekű adat is, így arra vonatkoznak az Avtv. szabályai. A nyilvánosság környezeti információkhoz való hozzáféréseinek rendjéről szóló 311/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet 2. §-a határozza meg a környezeti adat definícióját, a perbeli dokumentum pedig a 2. § b), c) és e) pontjainak alkalmazásával minősül környezeti adatnak, ugyanis a sérült fűtőelemek hosszú távú tárolási módjának megválasztásához szükséges elemzéseket, megoldási módokat tartalmazza. Az pedig szakértői bizonyítás nélkül is eldönthető, hogy a dokumentumba foglalt elemzések olyan adatokat tartalmaznak, amelyek a valószínűség szintjén ugyan, de hatással lehetnek a környezet meghatározott elemeire. Ennek alapján történik a későbbiek során azon, a környezettel nyilvánvalóan összefüggő intézkedések megtétele, amelyekre az alperesi hatóság engedélyt ad. Ezt követően utalt a Kvtv. 12. § (5) bekezdésében foglaltakra. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a környezeti információ és a környezetbe történő kibocsátással kapcsolatos információ nem azonos fogalmak. Ennek azért van jelentősége, mert attól, hogy valamely adat környezeti információ, ez csupán azt jelenti, hogy közérdekű adatnak is minősül, ezért rá az Avtv.

szabályai vonatkoznak. Ettől azonban az alperes még joggal tagadhatja meg az információ kiadását, amennyiben az üzleti titkot is tartalmaz és a Ptk. 81. §-ában írtak szerint ez a védekezése helyénvaló. Ez csak szakértői bizonyítás alapján lett volna eldönthető, azonban az elsőfokú bíróság nem rendelt el szakértői bizonyítást, mert álláspontja szerint a perbeli dokumentum nem csupán környezeti információ, hanem a környezetbe történő kibocsátásra vonatkozó információ is egyben, amelyre a Kvtv. 12. § (5) bekezdésében írtak vonatkoznak. A perbeli dokumentum sérült fűtőelemek által kifejtett környezetterhelés megakadályozását, illetve minimálisra csökkentését célozza, ezért mint ilyen, azon környezeti információk körébe tartozik, amelyek megismerhetőségét üzleti titokra való hivatkozással az alperes nem volt jogosult megtagadni. Az alperes álláspontjával szemben kifejtette azt is, hogy nem csak akkor válik közérdekű adattá a perbeli dokumentum, amennyiben annak alapján az alperes részéről határozat születik, ez egyrészt az Avtv., másrészt a Kvtv. hivatkozott meghatározásaiból megállapítható. Ennek megfelelően kötelezte az alperest a beavatkozó által készített dokumentum teljes terjedelemben való közlésére.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott, míg az illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdésének o) pontja alapján nem kellett rendelkeznie.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes és az alperesi beavatkozó terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új tárgyalás megtartására és új határozat hozatalára utasítását kérték.

Az alperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság úgy hozta meg ítéletét, hogy a perbeli iratok nem váltak a tárgyalás részévé, így az eljáró bíró azok megtekintése és elolvasása nélkül minősítette azokat. Ezzel sérült a közvetlenség, mint az igazságszolgáltatás garanciális eljárásjogi alapelve. Lehetősége lett volna a bíróságnak az iratok zártan történő kezelését elrendelni, és az iratok becsatolására felszólítani az alperest. Az alperes készen állt a per tárgyát képező, a titokgazda által titkosnak minősített adathordozókat rendelkezésre bocsátani. Amennyiben a bíróság a tárgyalás részévé kívánja tenni az iratokat vagy azok egy részét, a nyilvánosság tárgyalásról történő kizárása válik szükségessé. Ha a bíróság által a tények értékelése nehézségbe ütközik, akkor szakértői vélemény igénybevételére kell sort keríteni. E nélkül megfelelő döntés nem születethet a perben.

Utalt arra is, hogy a környezeti kibocsátásra vonatkozó adatokat az alperes nem, vagy csak közvetett módon, a környezetvédelmi hatóság szakhatóságként történő bevonásával kezel. Amíg az engedélyesnél a normál üzemeltetéssel kapcsolatos korlátok nem sérülnek, addig a kibocsátási adatok kezelésére gyakorlatilag nem kerül sor. Az elsőfokú bíróság jogi szempontból aggályos módon tette meg az adathordozók osztályozását és minősítését, mert mindez közvetett bizonyítékok alapján történt.

Az alperesi beavatkozó fellebbezésében előadta, hogy az alperes a felperes kérelmének eleget tett, és a dokumentumot a meg nem ismerhető adatot

felismerhetetlenné téve átadta a kérelmező részére. A dokumentumok olvashatatlanná tételének oka, hogy azok egy része üzleti titkot képez, mivel a részvénytársaság jogszerű piaci és pénzügyi érdekeit érintik, másrészt olyan technológiai eljárásokra, műszaki megoldásokra, munkaszervezési módszerekre, gyártási folyamatokra vonatkozó információkat hordoznak, amelyek nyilvánosságra hozatala veszélyeztetné a részvénytársaság érdekeit. A beavatkozó álláspontja szerint az elsőfokú ítélet eljárásjogi és anyagi szabályokat is sértett. Az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 163. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségének, teljes körű bizonyítási eljárást nem folytatott le a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása érdekében. Az elsőfokú bíróság nem ismerte meg a perbeli dokumentumot, így a dokumentum tartalmának megítélése nem lehet helytálló. Tévedett, amikor a dokumentumokat környezetbe történő kibocsátással kapcsolatos információnak minősítette, ugyanis az nem tartalmaz a Kvtv. 4. § 6. pontja szerinti környezet terheléssel kapcsolatos adatot, azaz valamely anyag vagy energia közvetlen vagy közvetett módon környezetbe történő kibocsátására vonatkozó adatot, így kizárt, hogy a Kvtv. 12. § (5) bekezdése szerinti környezetbe történő kibocsátással kapcsolatos információ szerepel benne. Vitatta azt a megállapítást is, hogy a hivatkozott dokumentum a sérült fűtőelemek által kifejtett környezetterhelésre, illetve annak minimálisra csökkentésére vonatkozó adatokat tartalmaz, így arra nem vonatkozik a Kvtv. 4. § 6. pontja szerinti fogalom. Erre figyelemmel a környezetvédelmi törvény 12. §-ára történő hivatkozásnak nincs jogalapja. Jogszerűnek tartotta az alperes üzleti titkokra történő hivatkozását, mert a beavatkozó gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó technológia eljárásokra, műszaki megoldásokra, gyártási folyamatokra, know-how-ra vonatkozó olyan tény, információt, megoldást, adatot tartalmaznak, amelyeknek nyilvánosságra hozatala az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, továbbá ezen dokumentumok vállalkozási szerződés keretében készültek, amely szerződésben a beavatkozó titoktartási kötelezettséget vállalt arra hivatkozással, hogy a vállalkozó által készített elemzések vagyoni értéket képviselő, a szellemi tulajdon körébe tartozó know-how-t tartalmaznak. Ezen túlmenően, mivel műszaki-gazdasági megalapozást tartalmazó dokumentumokról van szó, nyilvánvalóan megállapítható, hogy tartalmuknál fogva függetlenül attól, hogy állami szerv (OAH NBI) által kezelt adatokról van szó, az Avtv. 19. § (6) bekezdése alapján a Ptk.-ra hivatkozva, mint üzleti titkok a nyilvánosságra hozatal alól jogszerűen mentesülnek. Továbbá mivel műszaki-gazdasági megalapozást tartalmazó dokumentumokról van szó, egyértelmű, hogy az a beavatkozó gazdasági tevékenységéhez kapcsolódik, így jogszerű pénzügyi, gazdasági, piaci érdekeit sértené vagy veszélyeztetné annak nyilvánosságra hozatala. Ennek alapján a tényállás tisztázása érdekében a bíróságnak bizonyítási eljárást kellett volna elrendelnie az alperes és a beavatkozó kérelmének megfelelően és a bizonyítási eljárást lefolytatni arra nézve, hogy a dokumentumok környezetbe történő kibocsátásra vonatkozó információt tartalmaznak-e.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az alperes és az alperesi beavatkozó fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, és annak alapján helytálló érdemi döntést hozott az alábbiakra figyelemmel.

A felperes a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 21. §-a alapján érvényesítette közérdekű adat megismerése iránti igényét a bíróság előtt, mivel azok kiadása iránti kérelmét az alperes csupán részben teljesítette. Ezen eljárás során a megtagadás jogszerűségét és megalapozottságát az adatot kezelő szerv köteles bizonyítani.

A peres felek között az nem volt vitatott, hogy a perbeli adatok az Avtv. 19. § (1) és (3) bekezdése szerint olyan közérdekű adatok (2. § 4. pont), amelyek állami feladatok végrehajtása során (atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 6. §, 8. §, 17. §, 108/1997. (VI. 25.) Kormányrendelet 2. §) kerültek az alpereshez, mint adatkezelőhöz. Ezért csak abban az esetben van lehetőség ezen adatok megismerésének megtagadására, ha azt a törvény lehetővé teszi.

Az alperes és a beavatkozó arra hivatkozott, hogy üzleti titkot tartalmaz a dokumentum, így az Avtv. és a Ptk. rendelkezése alapján annak teljes terjedelemben történő kiadása megtagadható. Ennek alapján azt kellett megvizsgálni, hogy az alperes jogszerűen járt-e el, amikor a dokumentumot az adatok jelentős részének kitakarásával adta ki a felperesnek azzal, hogy az a felperes által meg nem ismerhető adatokat tartalmaz (Avtv. 20. § (4) bekezdése).

Az Avtv. 19. § (6) bekezdése értelmében a közérdekű adatok megismerésével és nyilvánosságával összefüggésben az üzleti titok megismerésére a Polgári Törvénykönyvben foglaltak az irányadók.

A Ptk. 81. § (2) bekezdése szerint üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, megoldás vagy adat, amelynek nyilvánosságra hozatala, illetéktelenek által történő megszerzése vagy felhasználása a jogosult jogszerű pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit sértene vagy veszélyeztetné, és amelynek titokban tartása érdekében a jogosult a szükséges intézkedéseket megtette.

A (3) bekezdés értelmében nem minősül üzleti titoknak az állami és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai közösségi támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz - így különösen a technológiai eljárásokra, a műszaki megoldásokra, a gyártási folyamatokra, a munkaszervezési és logisztikai módszerekre, továbbá a know-how-ra vonatkozó adatokhoz - való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve, hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.

A (4) bekezdés értelmében az, aki az államháztartás valamely alrendszerével pénzügyi, illetve üzleti kapcsolatot létesít, kérésre köteles a jogviszonnyal összefüggő és a (3) bekezdés alapján közérdekből nyilvános adatokra vonatkozóan tájékoztatást adni. A felvilágosítás oly módon is történhet, hogy az adatokat a honlapon vagy a hirdetményi lapban teszik közzé. A felvilágosítás megtagadása esetén, vagy ha a felvilágosítást kérő szerint a tájékoztatás nem kielégítő, a törvényességi felügyelet gyakorlására jogosult szerv eljárása kezdeményezhető.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvtv.) 12. § (1) bekezdése kimondja, hogy a környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése céljából a közfeladatot ellátó szervek mindenki számára lehetővé teszik a környezet és az egészség lényeges összefüggéseinek, a környezetkárosító tevékenységek és azok fontosságának megismerését.

A (2) bekezdés szerint mindenkinek joga van a külön jogszabályban meghatározott környezeti információkat - mint közérdekű adatokat - megismerni.

Az (5) bekezdés alapján a környezetbe történő kibocsátással kapcsolatos információ megismerését nem lehet arra hivatkozással megtagadni, hogy az személyes adat, üzleti titok, adótitok, fokozottan védett növény vagy állat élőhelyére, kimerülőben lévő természeti erőforrások lelőhelyére, fokozottan védett földtani természeti érték előfordulási helyére vonatkozó adat.

A nyilvánosság környezeti információkhoz való hozzáféréseinek rendjéről szóló 311/2005. (XII. 25.) Kormányrendelet 2. §-a rendelkezik a környezeti információ fogalmáról. Eszerint a megjelenési formájától függetlenül környezeti információ minden olyan információ (adat), amely vonatkozik a környezetre, illetve a környezeti elemek állapotára - ideértve a biológiai sokféleséget és annak összetevőit, valamint a géntechnológiával módosított szervezeteket -, valamint az ezen elemek közötti kölcsönhatásra (a. pont), a környezetterhelésre, ideértve a zaj, sugárzás, hulladék, radioaktív hulladék környezetbe történő közvetlen vagy közvetett kibocsátására, ha az hatással van vagy valószínűleg hatással lehet a környezet a) pontban meghatározott elemeire (b. pont), a környezettel összefüggő intézkedésekre, különösen az azokkal kapcsolatos ágazati politikára, jogszabályokra, tervek, programokra, megállapodásokra, illetve az a) és b) pontban meghatározottakra hatással lévő tevékenységekre, valamint a környezet és a környezeti elemek védelmére hozott intézkedésekre és tevékenységekre (c. pont), a c) pontban említett intézkedések és tevékenységek keretein belül használt, költséghatékonysági és más gazdasági elemzések és feltevésekre (e. pont) továbbá az emberi egészség és biztonság állapotára, amennyiben azokra a környezeti elemek állapota vagy ezeken az elemeken keresztül a b) vagy c) pontban említett bármilyen tényező vagy intézkedés hatással van vagy hatással lehet (f. pont).

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 42. § (2) bekezdése értelmében a nukleáris létesítményben bekövetkezett esemény miatt vagy meghatározott üzemeltetési tapasztalat alapján a nukleáris biztonsági hatóság szükség esetén

intézkedéseket kezdeményez, a nukleáris biztonság biztosítása, az élet, a testi épség, az egészség-, a környezet- és a vagyon védelem érdekében intézkedések végrehajtását írhatja elő.

A perben rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy a ... II. blokkjában történt üzemzavart követően az alperes engedélyt adott a sérült fűtőelemek eltávolítására, amelyek tárolásával kapcsolatban RE-4056. számú határozatával az alperesi beavatkozó - Alperesi beavatkozó - részéről olyan dokumentum elkészítését írta elő, amely a sérült fűtőelemeket tartalmazó tokok hosszú távú tárolásának és kezelésének megvalósítását szolgáló elemzéseket és értékelést tartalmaz.

Ebből következően a dokumentum - magából a címéből is megállapíthatóan - nyilvánvaló módon olyan adatokat foglal magába, amelyek a kormányrendelet 2. § b) c) és e) pontja szerint környezeti információknak minősülnek, mivel a környezet terhelésére, radioaktív hulladék környezetbe történő közvetlen vagy közvetett kibocsátására, a környezettel összefüggő intézkedésekre, a környezet védelmére hozott intézkedésekre, azok keretein belül használt elemzésekre, feltevésekre vonatkozik.

Ez önmagában az alperes határozatában előírtakból, a kiadni kért dokumentum ismerete nélkül is megállapítható volt, így az alperes és az alperesi beavatkozó alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a közvetlenség elvét megsértette és nem folytatta le a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást.

Az alperes és az alperesi beavatkozó üzleti adatokra alapított álláspontja sem vezethetett a felperesi kereset elutasításához, mivel a Kvtv. 12. § (5) bekezdése alapján üzleti titokra hivatkozással nem tagadható meg a környezetbe történő kibocsátással kapcsolatos adat kiadása. A Kvtv. 4. § 6. pontja szerint környezetterhelésnek minősül valamely anyag vagy energia közvetlen vagy közvetett kibocsátása a környezetbe.

A 311/2005 (XII. 25.) Kormányrendelet 2. § b) pontja a környezetterhelésre vonatkozó adatokat is a környezeti adatok körébe sorolja, beleértve a zaj, sugárzás, hulladék, radioaktív hulladék környezetbe történő közvetlen vagy közvetett kibocsátására vonatkozó információkat is, amennyiben az hatással van vagy valószínűleg hatással lehet a környezet elemeire.

Ezekből a fogalom meghatározásokból következően a Fővárosi Ítéltábla nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a környezeti adat és a környezetbe történő kibocsátással kapcsolatos információ eltérő fogalmak, és emiatt más szabályozás vonatkozik rájuk. Ugyanis a fenti jogszabályi rendelkezések szerint a környezetbe történő kibocsátással kapcsolatos adatok is a környezeti adatok egyik csoportját képezik. Ennek megfelelően a Kvtv. 12. § (5) bekezdése értelmében tehát ezen adatok megismerése nem tagadható meg, ezért szükségtelen volt a perben szakértői bizonyítás lefolytatása.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően határozott, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ára figyelemmel. A fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdésének o) pontja alapján.

Budapest, 2009. március 12.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. . Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő